Kusursuz SPK Cezası Olmaz

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	03.07.2023	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/1144	2023/3353	6362 SK 103, Anayasa 38, İYUK 50/4

ÖZET

Yatırım ortaklığı portföyünde tek ihraççı payı %10 sınırını 74 gün aştı; yönetim kurulu üyesine 38.308 TL SPK cezası verildi. Üyenin bilgi ve kusuru araştırılmadan salt üyelik nedeniyle ceza verilemeyeceğinden işlemi iptal eden BİM kararı onandı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/yonetim-kurulu-uyesi-kusursuz-spk-cezasi-sahsilik-danistay-2023-3353/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2023/1144 E. , 2023/3353 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2023/1144

Karar No:2023/3353

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Kurulu

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacının yönetim kurulu üyesi olduğu ... Ortaklığı Anonim Şirketi'nin (Euro Kapital) Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin (Seri:..., No:... 24. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendine ilişkin ihlâlinin 29. maddede düzenlenen süre içerisinde giderilmediğinden bahisle davacı hakkında 38.308,00-TL idarî para cezası uygulanmasına yönelik ... tarih ve ... sayılı Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; Euro Kapital'in portföyünde bulunan ... Anonim Şirketi (...) paylarının toplam değerinin şirketin net aktif değerine oranının 13/06/2019 tarihinden itibaren mevzuatta düzenlenen %10'luk sınırlamanın üzerine çıkıp %15,41 seviyesine kadar yükselerek anılan düzenlemenin ihlâl edildiği, bu hususa ilişkin tanzim olunan ihlâl formunda ihlâl açıklaması olarak, "Tek bir ihraççıya ait varlıkların toplam değeri: Türev araçlar dâhil ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler dâhil değil." hususlarına yer verildiği, ihlâlin 30 gün içerisinde giderilmemesi üzerine ... Bankası Anonim Şirketi'nin (Takasbank) 26/07/2019 tarihli yazısıyla bahsi geçen hususun davalı idareye bildirildiği, bu arada mevzuatta öngörülen sınırlamanın 48'i işlem günü olmak üzere toplam 74 gün süreyle kesintisiz olarak ihlâl edildiği, bu süreç içerisinde işlemi gerçekleştirenlerce ek süre verilmesi istemiyle davalı idareye yapılan herhangi bir başvurunun da bulunmadığı;

Bu itibarla, Euro Kapital portföyünde yer alan ... paylarıyla gerçekleşen Tebliğ'in 24. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde yer alan %10'luk sınır değer ihlâlinin, mevzuatta belirtilen 30 günlük süre içerisinde giderilmediği ve 48'i işlem günü olmak üzere toplam 74 gün süreyle kesintisiz bir şekilde devam ettiği, bu süreç içerisinde işlemi gerçekleştirenlerce ek süre istemli herhangi bir başvuruda da bulunulmadığı, ihlâlin sabit olduğu, ortaya çıkan aykırılıktan dolayı Euro Kapital yönetim kurulu üyesi olan davacıya 6362 sayılı Kanun'un 103. maddesinin 2. fıkrası uyarınca 2019 yılı için belirlenen asgari tutar olan 38.308,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'nce, Dairemizin 19/09/2022 tarih ve E:2022/2088, K:2022/3197 sayılı bozma kararına uyularak verilen kararda; Anayasa'nın 38. maddesinin 7. fıkrasında ceza sorumluluğunun şahsî olduğu belirtilerek, herkesin kendi fiilinden sorumlu tutulacağı ve başkalarının suç oluşturan fiillerinden dolayı cezalandırılamayacağının kabul edildiği, ceza sorumluluğunun şahsiliğinin ceza hukukunun evrensel ilkelerinden olduğu, cezaların şahsiliğinden amacın, bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmaması olduğu, bir kimsenin başkasının fiilinden sorumlu tutulamayacağı, bu ilkenin kusursuz suç ve ceza olmaz ilkesini de kapsadığı, Anayasa'nın 38. maddesinde idarî ve adlî cezalar arasında bir ayrım yapılmadığından idarî para cezalarının da bu maddede öngörülen ilkelere tâbi olduğu, Fransız Danıştayı ve Fransız Anayasa Konseyi içtihadının da bu yönde olduğu, 6362 sayılı Kanun'un 103. maddesinde, yaptırım uygulanacak kişilerin, "Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket eden kişiler" olarak tanımlandığı, ayrıca, birinci fıkradaki yükümlülüklere

aykırı hareket eden kişinin bir özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcisi olması veya organ veya temsilcisi olmamakla birlikte bu tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenen bir kişi olması hâlinde, ayrıca tüzel kişi hakkında da idarî para cezası verileceğinin kurala bağlandığı;

6362 sayılı Kanun'un 103. maddesine göre organ, temsilcilik veya hizmet ilişkisi çerçevesinde bir özel hukuk tüzel kişisi adına hareket eden kişinin regülatif para cezası niteliğinde idarî yaptırım gerektiren bir fiili işlemesi durumunda, öncelikle fiili işleyen gerçek kişinin kendisi hakkında ve ayrıca ilgili (adına hareket ettiği) tüzel kişi hakkında ceza uygulanması gerektiği, anılan kurallar uyarınca mevzuata aykırı hareket sebebiyle 6362 sayılı Kanun'un 1. maddesini ihlâl eden gerçek kişiler ile bu gerçek kişinin bir özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcisi olması veya tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenen bir kişi olması hâlinde tüzel kişi açısından sorumluluğun kendi kusurlu fiilinden kaynaklandığı, bu nedenle, söz konusu kişiler açısından Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen cezaların şahsiliği ilkesine aykırılık bulunmadığı;

Ancak dava konusu işlem incelendiğinde, Tebliğ'in 24. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin ihlâli nedeniyle işlemin gerçekleştiği tarihte yönetim kurulunda bulunan kişiler açısından cezaî sorumluluğun, objektif (kusursuz) sorumluluk esası benimsenerek öngörüldüğü, bu bağlamda yönetim kurulu üyesi olan ve aralarında davacının da bulunduğu kişilerin, hukuka aykırı olduğu belirtilen işlemler bakımından kusurunun bulunup bulunmadığı, anılan işlemlerin yapılmasında bilgisinin olup olmadığı değerlendirilmeden idare tarafından yaptırım uygulandığı, bu durumun, işlemediği bir fiilden dolayı, salt şirketin yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle davacıya yaptırım uygulanmasına neden olabileceği, dolayısıyla, dava konusu Kurul kararının maddî sebebini oluşturan Euro Kapital'in net aktif değerinin %10'undan fazlasını ... paylarına yatırmasının Tebliğ'de düzenlenen süreden fazla olmasının davacının bilgisi dâhilinde olup olmadığı araştırılmaksızın, sadece yönetim kurulu üyesi olması nedeniyle davacıya yaptırım uygulanması cezaların şahsîliği ilkesine aykırılık oluşturduğu;

Öte yandan, davalı idare tarafından, yönetim kurulu üyelerinin tamamının 6362 sayılı Kanun'un 103. maddesi uyarınca ayrı ayrı sorumluluklarının bulunduğu ileri sürülmüş ise de, ceza sorumluluğunun şahsîliği ile kusursuz suç ve ceza olmayacağına ilişkin genel hukuk ilkeleri uyarınca, yönetim kurulu üyeleri bakımından objektif sorumluluk öngören Tebliğ'in 22. maddesindeki kuralın, cezaî değil hukukî sorumluluğa yönelik olduğu ve bu şekilde anlaşılması ve uygulanması gerektiği;
Bu itibarla, Tebliğ'e aykırılığın süresi içerisinde giderilmemesinin bilgisi dahilinde olup olmadığı araştırılmaksızın, sadece yönetim kurulu üyesi olması nedeniyle objektif sorumluluğu bulunduğundan bahisle davacı hakkında idarî para cezası uygulanmasına ilişkin Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle, davacı tarafın istinaf başvurusunun kabulü ile ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının kaldırılmasına; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun değişik 45. maddesinin 4. fıkrası uyarınca esastan incelenen davada, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu, ihlâlin şirkete bildirildiği, davacının ihlâlden haberdar olduğu, davacının yükümlülüğünü yerine getirmediği, davacının yönetim kurulu üyesi olmakla Sermaye Piyasası mevzuatına uyma yükümlülüğünün başladığı, muharras üyelere ilişkin idareye herhangi bir bildirimde bulunulmadığı, davacının ihmâlinin bulunduğu, kabahatlerin taksirle de işlenebileceği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile hukuka uygun olan Bölge İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Bölge İdare Mahkemesi kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür. Anılan Kanun'un 50. maddesinin 4. fıkrasında, "Danıştayın bozma kararına uyulduğu takdirde, bu kararın temyiz incelemesi, bozma kararına uygunlukla sınırlı olarak yapılır." hükmü bulunmaktadır.

Aktarılan kurallar göz önünde bulundurulduğunda, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri, Dairemizin bozma kararındaki esaslara uyularak verilen temyize konu kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalının temyiz isteminin reddine,

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun kabulü ile kararın kaldırılması ve dava konusu işlemin iptali yolundaki ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, anılan Bölge İdare Mahkemesi kararının ONANMASINA,

3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,

4. Posta giderleri avansından artan tutarın davalıya iadesine,

5. 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesi uyarınca, bu onama kararının taraflara tebliğini ve bir örneğinin de ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'ne gönderilmesini teminen dosyanın ... İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine, 03/07/2023 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.